

NOTAE NUMISMATICAE

ZAPISKI NUMIZMATYCZNE

Tom XIX

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE
SEKCJA NUMIZMATYCZNA
KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ PAN
ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Kraków 2024

NOTAE NUMISMATICAE

ZAPISKI NUMIZMATYCZNE

Tom XIX

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE
SEKCJA NUMIZMATYCZNA
KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ PAN
ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Kraków 2024

Komitet naukowy / Scientific Committee:

Prof. Peter van Alfen, Prof. Michael Alram, Prof. Aleksander Bursche, Prof. François de Callataÿ, Dr Karsten Dahmen, Prof. Georges Depeyrot, Dr Haim Gitler, Prof. Wiesław Kaczanowicz, Elżbieta Korczyńska, Prof. Katerini Liampi, Prof. Andrew Meadows, Prof. Mariusz Mielczarek, Dr Hab. Jiří Militký, Prof. Janusz A. Ostrowski, Prof. Maciej Salamon, Prof. Bernhard Weissner

Redakcja / Editorial Board:

Redaktor / Editor in Chief – Jarosław Bodzek

Zastępca redaktora / Associate Editor – Mateusz Woźniak

Sekretarze / Secretaries – Dorota Malarczyk, Anna Bochnak, Barbara Zając

Redaktor tematyczny / Theme Editor:

Peter van Alfen

Redaktor językowy / Linguistic Editor:

Peter van Alfen

Recenzenci / Reviewers:

Prof. Michele Asolati, Dr Hab. Bartosz Awianowicz, Dr Hab. Tomasz Bochnak, Dr Adam Degler, Dr Przemysław Dulęba, Dr Hab. Arkadiusz Dymowski, Prof. Svante Fischer, Dr Witold Garbaczewski, Prof. Koray Konuk, Prof. Stefan Krmniecek, Dr Hab. Kyrilo Myzgin, Prof. Marek Olbrycht, Dr Jan Pelsdonk, Dr Ruth Pliego, Dr Florian Matei-Popescu, Prof. Selene Psoma, Hugo Vanhoudt, Dr David Wigg-Wolf, Dr Hab. Michał Wojenka, Dr Hab. Marcin Wołoszyn, Prof. Bernhard Woytek, Dr Joanna Zagórska-Telega, Dr Bernward Ziehaus

Redaktorzy prowadzący / Managing Editors:

Barbara Zając, Dorota Malarczyk, Katarzyna Kwinta

Korekta / Proofreading:

Aeddan Shaw

Projekt graficzny i typografia / Graphic design and desk top publishing:

Luiza Berdak

Skład i łamanie / Typesetting and page layout:

Knight Press Dariusz F. Jasek

Adres redakcji / Address of the Editorial Office:

Muzeum Narodowe w Krakowie

ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 12, 31-109 Kraków

tel. (+48) 12 433 58 50, e-mail: notae@mnk.pl

<http://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>

Wyłącznie odpowiedzialność za przestrzeganie praw autorskich dotyczących materiału ilustracyjnego ponoszą autorzy tekstów.
Authors of the texts bear the sole responsibility for observing the copyright illustrations.

Wersją pierwotną *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* jest wersja elektroniczna.

The electronic edition of the *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* is treated as its original version.

© Muzeum Narodowe w Krakowie i Autorzy, 2024

ISSN 1426-5435

SPIS TREŚCI / CONTENTS

- 9 Od redakcji
10 From the Editors

ARTYKUŁY / ARTICLES

- JAROSŁAW BODZEK
13 Remarks on a Unique Lycian Stater Struck in the Name of Autophradates
Uwagi na temat unikatowego licyjskiego statera bitego w imieniu Autofradatesa
- CATHARINE C. LORBER
35 Die Study of the Middle Facing Head Drachms of Thessalian Larissa
Studium stempli środkowej grupy drachm tesalskiej Larisy z wizerunkiem głowy w trzech-czwartych
- SELENE E. PSOMA
81 On a Motivation Clause of IOSPE P² 25 + 31
O klauzurze fundacyjnej IOSPE P² 25 + 31
- PRZEMYSŁAW DULĘBA
93 First Finds of Celtic Silver Coins from Lower Silesia
Pierwsze znaleziska srebrnych monet celtyckich z Dolnego Śląska
- TOMASZ BOCHNAK
107 A Celtic Stater Associated with the “Lesser Poland Coinage Group” from Site Kaliszany-Folwark 22, Discovered in Orłowiny, Opatów District, Świętokrzyskie Voivodeship
Celtycki stater „małopolskiej grupy menniczej” ze stanowiska Kaliszany-Folwark 22, odkryty w Orłowinach, powiat opatowski, województwo świętokrzyskie
- JAN BULAS, MAGDALENA OKOŃSKA-BULAS
125 The Rarest of Finds: A Discovery of a Kryspinów Type Stater from Charbinowice (Opatowiec Commune, Świętokrzyskie Voivodeship)
Najrzadsze znalezisko: odkrycie statera typu Kryspinów w Charbinowicach (gmina Opatowiec, województwo świętokrzyskie)
- WIOLETTA PAZOWSKA
139 A New Find of a Kryspinów-type Stater from the Archives of Piotr Adamkiewicz
Nowy egzemplarz statera typu Kryspinów z archiwum Piotra Adamkiewicza

- 149 ANDRZEJ ROMANOWSKI
The Function of Roman Coins in the Settlement Environment
of the Przeworsk Culture
Funkcja monet rzymskich w środowisku osadniczym kultury przeworskiej
- 183 KRZYSZTOF JARZĘCKI
An Ostrogothic Imitation of a Solidus of Anastasius I Found at Jeżewice
Ostrogockie naśladownictwo solida Anastazjusza I znalezione w Jeżewicach
- 193 MICHAŁ MOZYRSKI
Pouches of *Minimi* from Byzantine Egypt. How Should We Deal with Them?
Sakiewki minimi z Egiptu bizantyńskiego. Jak sobie z nimi radzić?
- 215 BARTOSZ AWIANOWICZ
How to Make a Rare Coin out of a Common One? Early Modern Forgeries
Using Original Ancient Coins
*Jak z monety popularnej zrobić rzadką? Wczesnonowożytnie fałszerstwa przy
użyciu oryginalnych monet antycznych*
- 229 BARTOSZ SZ. SZMONIEWSKI, DARIUSZ ROZMUS
A New Find of an Axe-like Iron Bar from Kroczyce, Zawiercie County,
Silesian Voivodeship
*Nowe znalezisko grzywny siekieropodobnej z Kroczyce, powiat zawierciański,
województwo śląskie*
- 243 DARIUSZ JASEK
A Manifestation of Friesland's Distinctiveness in its Late Medieval and Early
Modern Coinage
*Manifestacja odmienności Fryzji w jej późnośredniowiecznym
i wczesnonowożytnym mennictwie*
- 255 BARBARA ZAJĄC
Beginnings of the Paper Money Collection of the Numismatic Cabinet
of the National Museum in Krakow
*Początki kolekcji pieniądza papierowego Gabinetu Numizmatycznego Muzeum
Narodowego w Krakowie*

RECENZJE / REVIEWS

- 285 BARBARA ZAJĄC
BORIS CHRUBASIK, JUDITH K. SCHUTZ, ANDREW MEADOWS and
JAROSŁAW BODZEK (eds.), *Coinage in Imperial Space: Coins in the
Economy of the Achaemenid and Early Hellenistic World*, Phoenix 76 (2022),
Journal of the Classical Association of Canada, Toronto, ON 2023

- BARBARA ZAJĄC
- 292 ADAM DEGLER (ed.), *The Collection of Ancient Coins in Lviv Historical Museum / Колекція античних монет у Львівському історичному музеї / Zbiór monet antycznych w Lwowskim Muzeum Historycznym*, Yellow Point Publications, Wrocław–Lwów–Paryż 2023
- SZYMON JELLONEK
- 298 JIŘI MILITKÝ, PETR VESELÝ and LENKA VACINOVÁ, *Sylloge Nummorum Graecorum. Czech Republic. Vol. 1: The National Museum, Prague. Part 7: Seleucid Empire and Imitations, Syria, Phoenicia, Judaea, Mesopotamia, Commagene, Armenia and Arabia*, Prague 2023

KRONIKI / CHRONICLES

- MATEUSZ WOŹNIAK
- 303 *Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2023)*
- 310 *The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow (2023)*
- JAROSŁAW BODZEK
- 318 *Kronika Sekcji Numizmatycznej Komisji Archeologicznej Polskiej Akademii Nauk Oddział w Krakowie (2024)*
- 320 *The Chronicle of the Numismatic Section of the Archaeological Commission of the Polish Academy of Sciences, Krakow Branch (2024)*

NEKROLOG / OBITUARY

- WOLFGANG FISCHER-BOSSERT
- 325 NEVILLE KEITH RUTTER (1939–2024)
- 327 *Bibliography of Neville Keith Rutter*

Lech Kokociński. Photo by Piotr Idem
Lech Kokociński. Fot. Piotr Idem

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce tom XIX *Notae Numismaticae – Zapisków Numizmatycznych*. Zgodnie z przyjętymi przez nas zasadami wszystkie teksty publikujemy w językach kongresowych, z angielskimi i polskimi abstraktami. Zawartość obecnego tomu oraz tomy archiwalne są zamieszczone w formie plików PDF na stronie internetowej Muzeum Narodowego w Krakowie (<https://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>). Na stronie dostępne są ponadto wszelkie informacje ogólne o czasopiśmie oraz instrukcje dla autorów i recenzentów.

Bieżący Tom naszego czasopisma chcielibyśmy zadedykować Panu Mecenasowi Lechowi Kokocińskiemu, obchodzącemu w 2024 roku swoje 80-te urodziny. Lech Kokociński (ur. 1944), prawnik, sędzia i wieloletni pracownik Ministerstwa Kultury i Sztuki, z numizmatyką związany jest w zasadzie od zawsze. Przede wszystkim należy do grona najwybitniejszych kolekcjonerów numizmatów drugiej połowy XX i pierwszych dziesięcioleci XXI wieku. Jego zainteresowania kolekcjonerskie nie ograniczały się przy tym do wąskiego zakresu, lecz obejmowały szerokie spektrum obiektów: od monet antycznych poczynawszy, poprzez pieniądź papierowy, medale, aż po fałszerstwa monet i banknotów. Ważną część jego zbiorów stanowią starodruki i rękopisy numizmatyczne oraz inne obiekty o charakterze bibliofilskim, szczególnie *Lwowiana*. Mecenas Kokociński przez całe życie aktywnie włączał się w animowanie ruchu numizmatycznego. Od 1962 roku był członkiem Polskiego Towarzystwa Archeologicznego, od 1984 roku przewodniczył Sekcji Numizmatycznej Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego, a w 1987 roku został Prezesem tej organizacji. W 1991 roku należał do założycieli Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego i był jego pierwszym Prezesem, a następnie Prezesem Honorowym. Bliskie związki mecenasa Kokocińskiego z Gabinetem Numizmatycznym Muzeum Narodowego w Krakowie sięgają XX wieku. Jest członkiem Towarzystwa Przyjaciół Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego (od 1996 r.), a w latach 2011–2015 pełnił funkcję członka Rady Muzeum Narodowego w Krakowie. Wszedł też w skład Komitetu Honorowego projektu *Europejskie Centrum Numizmatyki Polskiej*, w ramach realizacji którego udało się otworzyć Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego w obecnym kształcie. Przede wszystkim jednak jest jednym z najważniejszych i najbardziej hojnych darczyńców na rzecz Muzeum. Wzbogacił zbiory Gabinetu Numizmatycznego o niemal 11 000 obiektów, w tym monety antyczne, bezprecedensową kolekcję pieniądza fałszywego, pieniądź papierowy i medale. Dodatkowo ofiarował do biblioteki Muzeum ponad 1000 pozycji różnych publikacji, starodruków i znakomite archiwalia związane z życiem i działalnością wybitnych numizmatyków czy towarzystw numizmatycznych, jak np. Związku Numizmatyków Lwowskich czy Towarzystwa Numizmatycznego w Krakowie. Z okazji Jubileuszu życzymy Lechowi Kokocińskiemu, naszemu Drogiemu Przyjacielowi, co najmniej 100 lat!

Redakcja

Dear Readers,

We are delighted to present you with volume 19 of *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne*. As is our policy, we publish all texts in the congress languages, with English and Polish abstracts. The contents of current volume and archive numbers are available as PDF files on the website of the National Museum in Krakow (<https://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>). The website also provides all general information about the journal, along with guidelines for authors and reviewers.

We would like to dedicate the current volume of our journal to Mr Lech Kokociński, who celebrated his 80th birthday in 2024. Lech Kokociński (born in 1944), lawyer, judge and long-time employee of the Ministry of Culture and Art, has been involved in numismatics for practically all his life. Above all, he is one of the most outstanding numismatic collectors of the second half of the 20th century and the first decades of the 21st century. His collecting interests were not limited to a narrow range, but covered a wide spectrum of objects, starting with the ancient coins, through paper money and medals, to counterfeits of coins and banknotes. An important part of his collection consists of antique prints and numismatic manuscripts as well as other bibliophile objects, especially *Lvoviana*. Throughout his life, Kokociński has actively participated in promoting the numismatic movement. He was a member of the Polish Archaeological Society from 1962, chaired the Numismatic Section of the Polish Archaeological and Numismatic Society from 1984 and became its president in 1987. In 1991, he was one of the founders and first president of the Polish Numismatic Society, later becoming Honorary President. The close relationship between Mr Kokociński and the Numismatic Department of the National Museum in Krakow dates back to the 20th century. He is a member of the Emeryk Hutten-Czapski Museum Friends Society (since 1996), and in the years between 2011–2015 he was a member of the Council of the National Museum in Krakow. He also became a member of the Honorary *European Center of Polish Numismatics* project, which led to the opening of the Emeryk Hutten-Czapski Museum its present form. Above all, however, he is one of the most important and generous donors to the Museum. He enriched the collection of the Numismatic Cabinet with almost 11,000 objects, including ancient coins, an unprecedented collection of counterfeit money, paper money and medals. In addition, he donated more than 1,000 items to the museum library, including various publications, antique books, and valuable archive material related to the life and work of prominent numismatists or numismatic societies, such as the Union of Lviv Numismatists and the Numismatic Society in Krakow. On the occasion of this milestone birthday, we wish Lech Kokociński, our dear friend, at least 100 years!

The Editors

MATEUSZ WOŹNIAK

Muzeum Narodowe w Krakowie

ORCID: 0000-0003-4122-6586

Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2023)

W 2023 r. zespół Gabinetu Numizmatycznego pracował w składzie: dr hab. Jarosław Bodzek (kierownik, monety starożytne), mgr Anna Bochnak (monety nowożytne, varia), mgr Dorota Malarczyk (monety orientalne, depozyty), dr Agnieszka Smołucha-Sładkowska (medale, medaliki religijne), mgr Mateusz Woźniak (monety średniowieczne) oraz dr Barbara Zając (pieniądz papierowy).

Kolekcja Gabinetu Numizmatycznego liczyła na koniec 2023 roku 120 634 obiekty, a wraz z depozytami i obiektami niebędącymi muzealiami (materiały pomocnicze) – 127 491.

Zasób kolekcji powiększył się (inwentarzowo) w stosunku do poprzedniego roku o 1047 obiektów.

Kolekcja monet antycznych została w istotny sposób wzbogacona przede wszystkim dzięki dwóm znakomitym darom. Pierwszy z nich wpłynął w kwietniu 2023 roku jako donacja lek. Marii Teresy Wierońskiej-Trzos i inż. Andrzeja Trzosa. W jego skład wchodziło 250 monet cesarza rzymskiego Probusa (276–282), z czego każda reprezentowała inny typ lub odmianę. Drugi dar zawierał 100 achemenidzkich sigłosów i ich frakcji, które ofiarował nam Lech Kokociński. Jest to kolejny znakomity zespół monet antycznych z jego kolekcji, który trafił do naszego muzeum (patrz WSTĘP OD REDAKCJI).

Ponadto otrzymaliśmy jako „dar anonima w 120-lecie donacji rodziny Czapskich” elektroniczne hemihekte (lub 1/12 statera), wybite najprawdopodobniej na terenie Jonii ok. 650–600 r. p.n.e. Kolejny darczyńca, który również zastrzegł sobie anonimowość, przekazał do naszego zbioru złoty solid Konstansa II, Konstantyna IV, Herakliusza i Tyberiusza emisji 661–663 r. z mennicy w Konstantynopolu, podając jako intencję, że jest to „dar dla uhonorowania prof. Macieja Salamona”. Do tego

samego zespołu trafiło też pozłacane naśladownictwo (?) histamenona Konstantyna X Dukasa (1059–1067) z mennicy w Konstantynopolu – donacja Mateusza Niecia. Dział monet antycznych wzbogaciło też dwanaście antoninianów Probusa, reprezentujących różnego rodzaju destrukty mennicze, które podarował Barnaba Skibniewski oraz moneta grecka z czasów Lizymacha (323–281 p.n.e.) ofiarowana przez Piotra Lutyńskiego.

Dział monet średniowiecznych wzbogacił się o istotną, a do tej pory brakującą monetę. Jest to znakomicie zachowany denar bity we Wrocławiu przez Bolesława Krzywoustego (1102–1138) w czasach, kiedy był księciem śląskim (1097–1107). Dar ten złożył Mateusz Nieć.

Niezwykle liczna grupa nowożytnych numizmatów wpłynęła jako kolejny dar Mirosława Kruszyńskiego (łącznie niemal 1200 obiektów). Wśród nich wyróżniają się monety emitowane od XVIII do pierwszej połowy XX w. w państwach obu Ameryk i Dalekiego Wschodu (w tym zespole liczne emisje kolonialne). Ponadto przekazał On do zbioru monety europejskie, w tym dużą grupę pieniądza zastępczego bitego po I wojnie światowej (głównie francuskiego), a także średniowieczne i nowożytne liczmany.

Ks. Jan Kołecki podarował 90 monet nowożytnych różnych państw całego świata, a Piotr Lutyński cztery srebrne rupie emitowane przez władców Państwa Wielkich Mogołów w XVI–XVIII w.

Zbiór medali wzbogacił się o 68 obiektów związanych z papieżem Janem Pawłem II (dar ks. J. Kołeckiego).

Kolekcja monet fałszywych została uzupełniona dzięki darom Mirosława Kruszyńskiego i Piotra Lutyńskiego oraz ponownie anonimowego ofiarodawcy, który przekazał cztery wybite w złocie fantazyjne monety, naśladowujące emisje indyjskiego Imperium Widżajanagaru (XIV–XVII w.) jako „dar w 120-lecie donacji rodziny Czapskich”.

Do zbioru banknotów, w wyniku przekazu Urzędu Skarbowego Kraków–Śródmieście, wpłynęły cztery obiekty (w tym trzy bony towarowe Banku PKO).

Z Narodowego Banku Polskiego napłynęła kolejna darowizna monet i banknotów kolekcjonerskich. Wśród ogólnej liczby 100 numizmatów wyróżnia się pięć wybitych w złocie 500 złotych z serii „Skarby Stanisława Augusta”.

Istotnym elementem powiększania kolekcji były też zakupy, w wyniku których trafił do nas niezwykle rzadki aureus rzymskiego cesarza Karynusa (283–285) oraz 131 antoninianów Probusa, w tym znany w niewielkiej liczbie egzemplarzy typ z przedstawioną na rewersie muzą Kaliopę. Ważne uzupełnienie kolekcji monet polskich poczyniliśmy dzięki zakupowi ekstremalnie rzadkiego grosza Zygmunta III Wazy (1587–1532), wybitego w roku 1616 w mennicy krakowskiej.

W roku 2023 minęło 120 lat od otrzymania najcenniejszego daru w historii Gabinetu Numizmatycznego i jednego z najcenniejszych, jaki wpłynął do Muzeum Narodowego w Krakowie – kolekcji zgromadzonej przez hrabiego Emeryka Hutten-Czapskiego (1828–1896), której najważniejszą częścią był liczący 11 tysięcy obiektów i niemający sobie równych do dziś zbiór numizmatów. Przypomnieliśmy o niej organizując wystawę „Blask złota. Z kolekcji Gabinetu Numizmatycznego” (20.10.2023–7.07.2024), na której zaprezentowano prawie 600 niepokazywanych na ekspozycjach stałych monet złotych (od starożytnych po współczesne) i medali, uzupełnionych o banknoty wymienne na złoto oraz obiekty złotnictwa i starodruki odnoszące się do monet bitych w tym kruszcu (Il. 1). Wystawę przygotował zespół kuratorski pod przewodnictwem Mateusza Woźniaka, w skład którego weszli wszyscy pracownicy Gabinetu Numizmatycznego, czyli Jarosław Bodzek, Anna Bochnak, Dorota Malarczyk, Agnieszka Smołucha-Sładkowska, Barbara Zajac, a także Iwona Długopolska, Alicja Kilijańska, Monika Paś, Agnieszka Perzanowska i Piotr Wilkosz.

Kolejnego dnia po wernisażu wystawy w Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego odbyło się posiedzenie Międzymuzealnego Kolegium Numizmatycznego, którego dwuosobowe prezydium stanowią Jarosław Bodzek i Mateusz Woźniak.

W pierwszą sobotę po otwarciu wystawy zorganizowano szereg spotkań popularyzatorskich, które rozpoczęły dwa wykłady, a wygłosili je: Jarosław Bodzek „Na początku było złoto... – moneta złota w starożytności” i Damian Marciniak (Marciniak Dom Aukcyjny) „Co nas kręci, co nas bawi w numizmatyce”. Następnie odbyły się dwa spotkania w przestrzeni wystawy stałej, które poprowadzili Mateusz Woźniak („Floren Władysława Łokietka i jego legenda”) i Dariusz Jasek z Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego Oddział Kraków („Wokół 100-dukatówki – największe polskie złote monety”). Na koniec tego dnia można było wziąć udział w oprowadzaniu kuratorskim po wystawie „Blask złota. Z kolekcji Gabinetu Numizmatycznego”.

W kwietniu 2023 roku zorganizowaliśmy wspólnie z Narodowym Bankiem Polskim i Polskim Towarzystwem Numizmatycznym Oddział Kraków II Ogólnopolską Konferencję Medalierską, której tematem wiodącym było „Medalierstwo prywatne – historia i współczesność” (Kraków, 28.04.2023). Organizatorami ze strony Muzeum Narodowego w Krakowie byli Agnieszka Smołucha-Sładkowska i Mateusz Woźniak, którzy wystąpili na niej także jako referenci z wykładami (kolejno): „Medal Seweryna Bonera (1533)” i „Józef Weyssenhoff (1860–1932) i jego kolekcja medali”. Ważnym elementem tej konferencji była wystawa prezentująca wybór medali krakowskich medalierów: Bronisława Chromego, Jerzego Bandury, Krzysztofa Nitscha, Jerzego Nowakowskiego, Józefa Wąsacza i Sławomira Biernata oraz pokaz medali krakowskich wydanych po roku 1945 ze zbioru członków

Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego Oddział Kraków. Końcowym akcentem wydarzenia była rozmowa z Jerzym Nowakowskim, artystą-rzeźbiarzem i medalierem na temat współczesnego medalierstwa prywatnego w Polsce, którą przy aktywnym udziale publiczności przeprowadzili Agnieszka Smołucha-Sładkowska i Mateusz Woźniak.

Ukończono kolejny, XVII już tom *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne*, który ukazał się w wersji cyfrowej, bezpłatnie na stronie <https://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1> oraz drukowanej, przeznaczonej na sprzedaż. Jednocześnie trwały prace nad następnym, XVIII tomem tego wydawnictwa, w których udział brali: Jarosław Bodzek, Mateusz Woźniak, Dorota Malarczyk, Anna Bochnak i Barbara Zajac.

Wydano kolejny zeszyt z serii Biblioteczka Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego „Numizmatyka i Medalierstwo”, którego autorem był Jarosław Bodzek (patrz BIBLIOGRAFIA PRACOWNIKÓW GABINETU NUMIZMATYCZNEGO ZA ROK 2023).

Kontynuowano współpracę z mającym swoją siedzibę w Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego Polskim Towarzystwem Numizmatycznym Oddział Kraków, w ramach której współorganizowano spotkania, wykłady i towarzyszące im pokazy obiektów. Anna Bochnak, Dorota Malarczyk i Mateusz Woźniak tworzyli zespół redakcyjny wydawanego przez to Towarzystwo czasopisma popularnonaukowego *Numizmatyk Krakowski*.

Jak co roku pracownicy Gabinetu Numizmatycznego brali udział w konferencjach i posiedzeniach naukowych. Na spotkaniu Komisji Historii Sztuki Polskiej Akademii Umiejętności Agnieszka Smołucha-Sładkowska przedstawiła wykład pt. „Padovano czy nie Padovano? Caraglio czy nie Caraglio? Rewizja *oeuvre* medalierskiego artystów włoskich na dworze ostatnich Jagiellonów” (Kraków, 26.01.2023). Z kolei na sesji poświęconej polskim czasopismom numizmatycznym, zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Numizmatyczne, z referatem wprowadzającym wystąpił Mateusz Woźniak (Warszawa, 6.03.2023). W międzynarodowej konferencji „XIV Readings in memoriam Professor Petro Karyshkovskiy, Centre for Antique and Medieval Studies” (Odessa, 10–12.03.2023) jako współautorzy wystąpienia pt. „Olbian Coins Struck in the 1st century AD Found in Central Europe” wzięli udział (online) Jarosław Bodzek i Barbara Zajac, która dzień później na Konferencji Naukowej Wydziału Archeologii „Przeszłość ma przyszłość! The Past Has a Future!”, w ramach sesji „Monety antyczne z badań archeologicznych i przypadkowych znalezisk”, wystąpiła z referatem „Znaleziska monet rzymskich z terenu woj. podkarpackiego”.

Część aktywności łączyła się z wyjazdami zagranicznymi do:

- Amsterdamu, sesja „Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA)”, Barbara Zając we współpracy z Szymonem Jellonkiem, referat: „Excavation Databases and Numismatic Needs: Case of Marea Archaeological Project” (2–6.04.2023);
- Rijadu, „International Conference on Islamic Numismatics”, Dorota Malarczyk, referat: „Islamic Coin Hoards in Central Europe” (18–20.05.2023);
- Sofii, „10th Joint Meeting of ECFN and Nomisma.org & 2nd BulgNR”, Barbara Zając (współautorzy J. Bodzek, S. Jellonek), referat: „Roman Provincial Coins from Balkan Mints found in the Przeworsk and Wielbark Cultures” i (wspólnie z S. Jellonkiem) „Arab-Byzantine coins discovered in Marea/Philoxenite” (19–23.06.2023);
- Znojma, „Międzynarodowa konferencja Numismatica Centroeuropaea VI”, Jarosław Bodzek, referat: „A New Satrapal Coin Type” (18–21.09.2023).

Bez konieczności opuszczania Krakowa można było wziąć udział w konferencji „Wawel w XVI wieku – XVI wiek na Wawelu” i wysłuchać referatu Anny Bochnak i Agnieszki Smołucha-Sładkowskiej pt. „Oryginały, kopie i fałszerstwa tzw. talarów medalowych Zygmunta I Starego” (23–25.11.2023).

Koniec roku konferencyjnych aktywności w 2023 r. zamknęła Barbara Zając, udając się do Warszawy, gdzie w ramach zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Numizmatyczne sesji zatytułowanej „Emocje odkryć. Stare i nowe znaleziska w numizmatyce” przedstawiła referat: „Monety w typie stojącego kalifa z Marei/Filoksenite” (Warszawa, 7–8.12.2023).

Poza działalnością naukową pracownicy Gabinetu Numizmatycznego angażowali się także w popularyzację numizmatyki. Agnieszka Smołucha-Sładkowska, na spotkaniu Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego Oddział Kraków, omówiła „Medalierstwo na dworze ostatnich Jagiellonów” (9.03.2023), a na dwudziestej drugiej odsłonie Toruńskich Warsztatów Numizmatyki Antycznej mierzyła się z kwestią renesansowych medali inspirowanych monetami antycznymi („Imitations? Medals inspired by ancient coins in the Renaissance”, Toruń, 6.05.2023). Na potrzeby zorganizowanych przez Krakowski Salon Ekonomiczny Narodowego Banku Polskiego wykładów Mateusz Woźniak przygotował dwa wystąpienia: „Pieniądz zastępczy – „waluta” czasu potrzeby” (17.05.2023) i „Numizmatyczne skarby polskich muzeów” (12.06.2023). Na krakowskiej edycji Toruńskich Warsztatów Numizmatyki Antycznej (nr XXIII) „Idee starożytnego Rzymu w medalach ostatnich Jagiellonów” omówiła Agnieszka Smołucha-Sładkowska (28.10.2023), która pod koniec roku, wspólnie z Anną Bochnak, przed numizmatykami skupionymi w krakowskim oddziale Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego wystąpiła

z wykładem „Talary medalowe Zygmunta Starego z 1533 i 1540 roku – nowe, ważne ustalenia” (14.12.2023).

W ramach współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim realizowaliśmy oprowadzania i zajęcia na wystawach stałej i czasowej dla studentów Zakładu Iranistyki (Instytut Orientalistyki), Instytutu Judaistyki, Instytutu Archeologii, Instytutu Historii Sztuki, a także Koła Naukowego Studentów Archeologii UJ i Koła Naukowego Studentów Historii UJ. Z podobnych form aktywności pracowników Gabinetu Numizmatycznego skorzystali studenci studiów podyplomowych Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego, uczestnicy krakowskiej edycji Toruńskich Warsztatów Numizmatyki Antycznej, pracownicy Muzeum Monet i Medali w Kremnicy, czy uczestnicy „Dnia Otwartego Muzeów Krakowskich”. Dodatkowo Jarosław Bodzek zorganizował warsztaty z numizmatyki (połączone z oprowadzaniem po wystawie) dla osób niedowidzących i niewidzących.

Gabinet Numizmatyczny otrzymał nagrodę „Grossi Cracoviensis”, przyznaną przez Oddział Okręgowy Narodowego Banku Polskiego w Krakowie, którą honorowane są osoby i instytucje za działalność przyczyniającą się do rozwoju ekonomicznego, gospodarczego i kulturowego zarówno Krakowa, jak i województwa małopolskiego.

Agnieszka Smołucha-Sładkowska wzięła udział w dniu studyjnym, zorganizowanym przez Accademia Carrara w Bergamo, dotyczącym medali i plaket renesansowych dla muzealników i akademików specjalizujących się w zakresie włoskiej sztuki medalierskiej XV i XVI w. (Study Day „Medaglie e plachette – verso nuove prospettive”, Accademia Carrara, Bergamo, 14.11.2023).

Ponadto Agnieszka Smołucha-Sładkowska obroniła (z wyróżnieniem) w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego pracę doktorską w dziedzinie nauki humanistycznej, w dyscyplinie nauki o sztuce pt. „Pride and memory. Medals of Condottieri in Quattrocento Italy”; nadanie stopnia doktora nastąpiło uchwałą Rady Dyscypliny Nauki o Sztuce Uniwersytetu Jagiellońskiego z dniem 10 marca 2023.

BIBLIOGRAFIA PRACOWNIKÓW GABINETU NUMIZMATYCZNEGO ZA ROK 2023 (z uwzględnieniem pozycji wydanych z datą 2022)

- BOCHNAK, A. 2023. Noty katalogowe, [w:] T. PIECH, J. WOLAŃSKA, J. ZIĘTKIEWICZ-KOTZ (red.), *Obraz złotego wieku. Kultura wizualna w czasach ostatnich Jagiellonów. Wystawa w Zamku Królewskim na Wawelu, 15 września–14 grudnia 2023*, t. II: *Katalog*, Kraków: 381–384.
- BODZEK, J. 2023. *Bogaty jak Krezus. Srebrny stater króla Lidii / Rich as Croesus. The Silver Stater of the Lydian King*, Biblioteczka Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego „Numizmatyka i Medalierstwo”, Kraków.
- MALARCZYK, D. wspólnie z TABAKA, A., ILISCH, P. 2022. „Nowe znaleziska skarbów i monet wczesnośredniowiecznych pozyskane w trakcie badań powierzchniowych prowadzonych w pobliżu Ostrowa Lednickiego”, *Studia Lednickie* 21: 165–237. DOI: 10.34698/sl.21.2022.06

- MALARCZYK, D. 2022. „Zawartość skarbu. A. Monety islamskie / Hoard content. A. Islamic coins”; „C. Ozdoby / C. Ornaments”; „Katalog zawartości skarbu z Czarnkowa: Monety islamskie; Ozdoby / Catalogue of the contents of the hoard: Islamic coins; Ornaments”, [w:] B. PASZKIEWICZ, T. STOLARCZYK (red.), *Skarb srebrny z X wieku z Czarnkowa pod Legnicą / A Tenth-Century Silver Hoard from Czarnków near Legnica*, Bibliotheca Nummaria Leopoldina 4, Legnica–Wrocław: 75–83, 89–96, 195–252, 257–270.
- MALARCZYK, D. wspólnie z HRADIL, F., MILITKÝ, J. 2023. „Katalog mincí: Depot 1: Osmanská říše, sultanát”, „Depot 2: Osmanská říše, sultanát”, [w:] F. HRADIL, J. MILITKÝ (red.), *Peníze od Čertovy skály. Poklad raně novověkých mincí z Fryštáku – Horní Vsi*, Olomouc: 49, 65–66.
- SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, A. 2023. „O monetach i medalach w czasach ostatnich Jagiellonów”, [w:] J. ZIĘTKIEWICZ-KOTZ, J. WOLAŃSKA, T. PIECH, M. KOŁPANOWICZ (red.), *Obraz złotego wieku. Kultura wizualna w czasach ostatnich Jagiellonów. Wystawa w Zamku Królewski na Wawelu, 15 września–14 grudnia 2023*, t. I: *Eseje*, Kraków: 209–225.
- SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, A. 2023. Noty katalogowe, [w:] T. PIECH, J. WOLAŃSKA, J. ZIĘTKIEWICZ-KOTZ (red.), *Obraz złotego wieku. Kultura wizualna w czasach ostatnich Jagiellonów. Wystawa w Zamku Królewskim na Wawelu, 15 września–14 grudnia 2023*, t. II: *Katalog*, Kraków: 65–67, 370, 372, 376–377.
- SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, A. 2023. „Początki medalierstwa i imitacje monet antycznych w renesansie”, [w:] M. BALISZEWSKI (red.), *Przebudzeni. Ruiny antyku i narodziny włoskiego renesansu*, Warszawa: 52–57.
- WOŹNIAK, M. 2022. „Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2021) / The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum In Krakow (2021)”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 17: 285–295. DOI: 10.52800/ajst.1.17.k1
- WOŹNIAK, M. wspólnie z BODZEK, J. 2022. „Father Franciszek Augustin and the Coin Finds”, *Folia Numismatica* 36 (2): 131–148.
- WOŹNIAK, M. 2022. „Kałkowski i NVMMVS”, *Numizmatyk Krakowski* 5 (389): 113–130.
- WOŹNIAK, M. 2022. „In memoriam”, *Numizmatyk Krakowski* 5 (389): 132–136.
- ZAJĄC, B. 2022. [rec.] „SVITLANAA. BULATOVICH, EVGENIA F. REDINA, *Elektrovyie monety Kizika v sobranii Odesskogo arkhologicheskogo muzeya NAN Ukrainy. Katalog / Electrum Coins of Cyzicus in the collection of the Odessa Archaeological Museum. Catalogue*, edited by M. MIELCZAREK and J. BODZEK, TEC, Odessa 2021”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 17: 272–276. DOI: 10.52800/ajst.1.17.r2
- ZAJĄC, B. wspólnie z BODZEK, J., JELLONEK, S. 2023. „Roman Provincial Coins from Balkan Mints found in Lesser Poland”, [w:] D. HAAS KIANIČKA (red.), *Museion. Zbornik Kremnického Múzea. Ročník 2. Štúdie z medzinárodnej konferencie Numismatica centroeuropaea IV, ktorá sa uskutočnila v Kremnici 23. – 26. septembra 2019*, Kremnica: 37–54.

Adres autora:

Mateusz Woźniak
Gabinet Numizmatyczny
Muzeum Narodowe w Krakowie
ul. Piłsudskiego 12, 31-109 Kraków
mwozniak@mnk.pl

MATEUSZ WOŹNIAK

National Museum in Krakow

ORCID: 0000-0003-4122-6586

The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow (2023)

In 2023, the staff of the Numismatic Cabinet consisted of Professor Jarosław Bodzek (head, ancient coins), Anna Bochnak, MA (modern coins, varia), Dorota Malarczyk, MA (oriental coins, deposits), Agnieszka Smołucha-Sładkowska, PhD (medals, devotional medals), Mateusz Woźniak, MA (medieval coins) and Barbara Zając, PhD (paper money).

At the end of 2023, the Numismatic Cabinet's collection numbered 120,634 objects, or 127,491 when deposits and non-museum objects (auxiliary materials) are added.

Compared to the previous year, the collection has increased by 1,047 objects.

The collection of ancient coins has been significantly expanded, mainly thanks to two outstanding donations. The first of these arrived in April 2023 as a donation from physician Maria Teresa Wierońska-Trzos and engineer Andrzej Trzos. It consisted of 250 coins of the Roman emperor Probus (276–282), each representing a different type or variety. The second gift consisted of 100 Achaemenid sigloi and their fractions, donated by Lech Kokociński. This is another excellent set of ancient coins from his collection that has found its way into our museum (see FROM THE EDITORS).

Furthermore, we received an electron hemihecte (or 1/12 stater), most likely minted in Ionia around 650–600 BC, as a “gift from an anonymous donor on the 120th anniversary of the Czapski family donation”. Another anonymous donor presented a gold solidus of Constans II, Constantius IV, Heraclius and Tiberius struck in Constantinople in AD 661–663, stating that it was a “gift to honor Prof. Maciej Salamon”. The same part of collection was enriched by Mateusz Nieć donation of a gold-plated imitation (?) of a histamenon of Constantine X Ducas (1059–1067) from the mint in Constantinople. Finally, Barnaba Skibniewski donated the ancient coins section with twelve antoniniani of Probus, representing various types of mint-made errors and Piotr Lutyński made a donation of a Lysimachus (323–281 BC) bronze coin.

The medieval coins section has been enriched with a very important specimen that did not have in our collection. This is an excellently preserved penny minted in Wrocław by Bolesław the Wrymouth [Bolesław Krzywousty] (1102–1138) at the time when he was the Duke of Silesia (1097–1107). This donation was made by Mateusz Nieć.

Another donation by Mirosław Kruszyński was a very large group of different numismatic items (almost 1,200 objects in total). Among them, coins issued from the 18th century to the first half of the 20th century in the Americas and the Far East, including numerous colonial issues, stand out. In addition, he donated to the collection European coins, including a large group of tokens minted after World War I (mainly French), as well as medieval and modern tokens.

Father Jan Kołecki donated 90 modern coins from various countries around the world, and Piotr Lutyński presented four silver rupees issued by the rulers of the Great Mughal Empire in the 16th–18th centuries.

The collection of medals was enriched by 68 objects related to Pope John Paul II (a gift from Father J. Kołecki).

The section of counterfeit coins was supplemented thanks to donations by Mirosław Kruszyński and Piotr Lutyński, as well as by an anonymous donor who presented four gold fantasy coins imitating the issues of the Indian Vijayanagar Empire (14th–17th century) as a “gift on the 120th anniversary of the Czapski family donation”.

Four objects (including three PKO Bank vouchers) were donated to the banknote collection by the Krakow-Śródmieście Tax Office.

Another donation of collector coins and banknotes came from the National Bank of Poland. Among the total of 100 numismatic items, five “500 zloty” gold medals of the “Treasures of Stanisław August” series stand out.

An important part of expanding the collection was also the purchase of an extremely rare aureus of the Roman emperor Carinus (283–285) and 131 antoniniani of Probus, including a specimen of the rare type known in only a small number of copies with the Muse Calliope depicted on the reverse. We have made an important addition to the collection of Polish coins with the purchase of an extremely rare groschen of Sigismund III Vasa (1587–1532), minted in 1616 at the Krakow mint.

The year 2023 marked 120 years since the receipt of the most valuable donation in the history of the Numismatic Cabinet and one of the most valuable ever received by the National Museum in Krakow – a collection amassed by Count Emeryk Hutten-Czapski (1828–1896). The most important part of this was an unparalleled numismatic collection, numbering 11,000 items. We commemorated it by organizing the exhibition “Glitter of Gold. From the Collection of the Numismatic Cabinet” (October 20, 2023–July 7, 2024), which presented almost 600 gold coins

(from ancient to contemporary) and medals not shown in permanent exhibitions, supplemented by gold-exchangeable banknotes and goldsmithing objects, and old prints relating to coins minted in this metal (Fig. 1). The exhibition was prepared by a curatorial team led by Mateusz Woźniak, which included all the employees of the Numismatic Cabinet, namely Jarosław Bodzek, Anna Bochnak, Dorota Malarczyk, Agnieszka Smołucha-Sładkowska, Barbara Zając, as well as Iwona Długopolska, Alicja Kilijańska, Monika Paś, Agnieszka Perzanowska and Piotr Wilkosz.

The next day, after the opening of the exhibition at the Emeryk Hutten-Czapski Museum, a meeting of the Inter-Museum Numismatic Council was held, with Jarosław Bodzek and Mateusz Woźniak as co-chairs.

On the first Saturday after the opening of the exhibition, a series of popularization meetings were organized, which began with two lectures by Jarosław Bodzek “Na początku było złoto... – moneta złota w starożytności” [In the beginning there was gold... – the gold coin in antiquity] and Damian Marciniak (Marciniak Auction House) “Co nas kręci, co nas bawi w numizmatyce” [What turns us on, what amuses us in numismatics]. This was followed by two meetings in the permanent exhibition space, led by Mateusz Woźniak (“Floren Władysława Łokietka i jego legenda” [Floren of Władysław the Elbow-high and his legend]) and Dariusz Jasek from the Polish Numismatic Society, Krakow Branch (“Wokół 100-dukatówki – największe polskie złote monety” [Around the 100-ducat coin – the largest Polish gold coins]). At the end of the day, one could take part in a curator’s guided tour of the exhibition “Glitter of Gold. From the Collection of the Numismatic Cabinet”.

In April 2023, we organized together with the National Bank of Poland and the Polish Numismatic Society, Krakow Branch, the Second Polish National Conference on Medallistic Art with the main theme being “Medalierstwo prywatne – historia i współczesność” [Private medallistic art – history and the present day] (Krakow, 28 April 2023). The organizers from the National Museum in Krakow were Agnieszka Smołucha-Sładkowska and Mateusz Woźniak, who also gave lectures at the conference (respectively): “Medal Seweryna Bonera (1533)” [Seweryn Boner’s medal (1533)] and “Józef Weyssenhoff (1860–1932) i jego kolekcja medali” [Józef Weyssenhoff (1860–1932) and his medal collection]. An important element of this conference was an exhibition presenting a selection of medals by Krakow medalists: Bronisław Chromy, Jerzy Bandura, Krzysztof Nitsch, Jerzy Nowakowski, Józef Wąsacz and Sławomir Biernat, as well as a display of Krakow medals issued after 1945 from the collection of members of the Krakow Branch of the Polish Numismatic Society. The final touch of the event was a conversation with Jerzy Nowakowski, an artist-sculptor and medalist, about contemporary private medal art in Poland, which was conducted by Agnieszka Smołucha-Sładkowska and Mateusz Woźniak with the active participation of the audience

Another, 17th volume of *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* was completed and published digitally, free of charge, on the website <https://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>, as well as in print for sale. At the same time, work was underway on the next, 18th volume of this publication, with the participation of Jarosław Bodzek, Mateusz Woźniak, Dorota Malarczyk, Anna Bochnak and Barbara Zając.

Another volume of the Emeryk Hutten-Czapski Museum Library series “Numismatics and Medal Collecting” was published, authored by Jarosław Bodzek (see BIBLIOGRAPHY OF THE STAFF MEMBERS OF THE NUMISMATIC CABINET FOR THE YEAR 2023).

Cooperation with the Krakow Branch of the Polish Numismatic Society in the Emeryk Hutten-Czapski Museum, was continued, and meetings, lectures and accompanying object displays were co-organized. Anna Bochnak, Dorota Malarczyk and Mateusz Woźniak formed the editorial team of the popular science magazine *Numizmatyk Krakowski* published by the Polish Numismatic Society.

As every year, the employees of the Numismatic Cabinet took part in conferences and scientific meetings. At the meeting of the Art History Commission of the Polish Academy of Arts and Sciences, Agnieszka Smołucha-Sładkowska gave a lecture entitled “Padovano czy nie Padovano? Caraglio czy nie Caraglio? Rewizja oeuvre medalierskiego artystów włoskich na dworze ostatnich Jagiellonów” [Padovano or not Padovano? Caraglio or not Caraglio? A review of the *oeuvre* of Italian medallist artists at the court of the last Jagiellonians] (Krakow, 26 January 2023). On the other hand, at a session dedicated to Polish numismatic journals, organized by the Polish Numismatic Society, Mateusz Woźniak gave an introductory presentation (Warsaw, 6 March 2023). At the international conference “XIV Readings in memory of Professor Petro Karyshkovskiy, Centre for Antique and Medieval Studies” (Odessa, 10–12 March 2023), Jarosław Bodzek and Barbara Zając participated (online) as co-authors of the presentation entitled “Olbian Coins struck in the 1st century AD found in Central Europe”. Barbara Zając, a day later, at the Scientific Conference of the Faculty of Archaeology “Przeszłość ma przyszłość! The Past Has a Future!”, gave a lecture entitled “Znaleziska monet rzymskich z terenu woj. podkarpackiego” [Finds of Roman coins from the Podkarpackie Voivodeship] as part of the session “Monety antyczne z badań archeologicznych i przypadkowych znalezisk” [Ancient coins from archaeological research and accidental finds].

Some of the activities involved trips abroad to:

- Amsterdam, Netherlands, session “Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA)”, Barbara Zając in cooperation with Szymon Jellonek, paper: “Excavation Databases and Numismatic Needs: Case of Marea Archaeological Project” (2–6 April 2023);

- Riyadh, Saudi Arabia, “International Conference on Islamic Numismatics”, Dorota Malarczyk, paper: “Islamic Coin Hoards in Central Europe” (18–20 May 2023);
- Sofia, Bulgaria, “10th Joint Meeting of ECFN and Nomisma.org & 2nd BulgNR”, Barbara Zając (co-authors J. Bodzek, S. Jellonek), paper: “Roman Provincial Coins from Balkan Mints found in the Przeworsk and Wielbark Cultures” and (together with S. Jellonek) “Arab-Byzantine coins discovered in Marea/ Philoxenite” (19–23 June 2023);
- Znojmo, Czech Republic, “International Conference Numismatica Centroeuropea VI”, Jarosław Bodzek, paper: “A New Satrapal Coin Type” (18–21 September 2023).

Without having to leave Krakow, one could take part in the conference “Wawel w XVI wieku – XVI wiek na Wawelu” [Wawel in the 16th century – The 16th century at Wawel] and listen to the lecture by Anna Bochnak and Agnieszka Smołucha-Sładkowska entitled “Oryginały, kopie i fałszerstwa tzw. talarów medalowych Zygmunta I Starego” [Originals, copies and forgeries of the so-called medal thaler of Sigismund I the Old] (23–25 November 2023).

Barbara Zając closed the year of conference activities in 2023 by traveling to Warsaw, where she gave a lecture entitled “Monety w typie stojącego kalifa z Marei/Filoksenite” [Coins of the type of the standing caliph from Marea/Philoxenite] as part of a session organized by the Polish Numismatic Society entitled “Emocje odkryć. Stare i nowe znaleziska w numizmatyce” [Emotions of discovery. Old and new finds in numismatics] organized by the Polish Numismatic Society (Warsaw, 7–8 December 2023).

In addition to their scientific activities, the employees of the Numismatic Cabinet were also involved in the popularization of numismatics. Agnieszka Smołucha-Sładkowska, at a meeting of the Polish Numismatic Society, Krakow Branch, discussed “Medalierstwo na dworze ostatnich Jagiellonów” [Medallic Art at the Court of the Last Jagiellonians] (9 March 2023), and at the twenty-second edition of the Toruń Ancient Numismatics Workshops, she tackled the issue of Renaissance medals inspired by ancient coins (“Imitations? Medals inspired by ancient coins in the Renaissance”, Toruń, 6 May 2023). Mateusz Woźniak prepared two lectures for the National Bank of Poland’s Krakow Economic Salon: “Pieniądz zastępczy – ‘waluta’ czasu potrzeby” [“Emergency” money – the “currency” of need] (17 May 2023) and “Numizmatyczne skarby polskich muzeów” [Numismatic treasures of Polish museums] (12 June 2023). At the Krakow edition of the Toruń Workshops on Ancient Numismatics (No. XXIII) “Idee starożytnego Rzymu w medalach ostatnich Jagiellonów” [Ideas of Ancient Rome in the medals of the last Jagiellons] was discussed by Agnieszka Smołucha-Sładkowska (28 October 2023), who, at

the end of the year, together with Anna Bochnak, before numismatists gathered at the Krakow Branch of the Polish Numismatic Society, they gave a lecture entitled “Talary medalowe Zygmunta Starego z 1533 i 1540 roku – nowe, ważne ustalenia” [Sigismund the Old’s medal talers from 1533 and 1540 – New, important findings] (14 December 2023).

As part of our cooperation with the Jagiellonian University, we conducted guided tours and classes at permanent and temporary exhibitions for students of the Department of Iranian Studies (Institute of Oriental Studies), the Institute of Jewish Studies, the Institute of Archaeology, the Institute of Art History, as well as the Scientific Circle of Archaeology Students of the Jagiellonian University and the Scientific Circle of History Students of the Jagiellonian University. Similar activities organized by the employees of the Numismatic Cabinet were attended by postgraduate students of the Andrzej Frycz Modrzewski Krakow University, participants of the Krakow edition of the Toruń Ancient Numismatics Workshops, employees of the Museum of Coins and Medals in Kremnica, and participants of the “Open Day of Krakow Museums”. In addition, Jarosław Bodzek organized numismatics workshops (combined with a guided tour of the exhibition) for the visually impaired and blind.

The Numismatic Cabinet received the “Grossi Cracoviensis” award from the Regional Krakow Branch of the National Bank of Poland, which honors individuals and institutions for activities contributing to the economic and cultural development of both Krakow and the Lesser Poland Voivodeship.

Agnieszka Smołucha-Sładkowska took part in a study day organized by the Accademia Carrara in Bergamo on Renaissance medals and badges for museum professionals and academics specializing in 15th and 16th century Italian medal art (Study Day “Medaglie e plachette – verso nuove prospettive”, Accademia Carrara, Bergamo, 14 October 2023).

In addition, Agnieszka Smołucha-Sładkowska defended (with honors) her doctoral thesis in the field of humanities, in the discipline of art history, at the Institute of Art History of the Jagiellonian University, entitled “Pride and memory. Medals of Condottieri in Quattrocento Italy”; the conferral of the doctoral degree took place by resolution of the Council of the Discipline of Art History at the Jagiellonian University on 10 March 2023.

BIBLIOGRAPHY OF THE STAFF MEMBERS OF THE NUMISMATIC CABINET FOR THE YEAR 2023 (including publications dated 2022)

- BOCHNAK, A. 2023. Noty katalogowe. In: T. PIECH, J. WOLAŃSKA and J. ZIĘTKIEWICZ-KOTZ (eds.), *Obraz złotego wieku. Kultura wizualna w czasach ostatnich Jagiellonów. Wystawa w Zamku Królewskim na Wawelu, 15 września–14 grudnia 2023*, vol. II: *Katalog*, Kraków: 381–384.
- BODZEK, J. 2023. *Bogaty jak Krezus. Srebrny stater króla Lidii / Rich as Croesus. The Silver*

Stater of the Lydian King, Biblioteczka Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego “Numizmatyka i Medalierstwo”, Kraków.

MALARCZYK, D. together with TABAKA, A. and ILISCH, P. 2022. “Nowe znaleziska skarbów i monet wczesnośredniowiecznych pozyskane w trakcie badań powierzchniowych prowadzonych w pobliżu Ostrowa Lednickiego”, *Studia Lednickie* 21: 165–237. DOI: 10.34698/sl.21.2022.06

MALARCZYK, D. 2022. “Zawartość skarbu. A. Monety islamskie / Hoard content. A. Islamic coins”; “C. Ozdoby / C. Ornaments”; “Katalog zawartości skarbu z Czarnkowa: Monety islamskie; Ozdoby / Catalogue of the contents of the hoard: Islamic coins; Ornaments”. In: B. PASZKIEWICZ and T. STOLARCZYK (eds.), *Skarb srebrny z X wieku z Czarnkowa pod Legnicą / A Tenth-Century Silver Hoard from Czarnków near Legnica*, Bibliotheca Nummaria Leopoldina 4, Legnica–Wrocław: 75–83, 89–96, 195–252, 257–270.

MALARCZYK, D. together with HRADIL, F. and MILITKÝ, J. 2023. “Katalog mincí: Depot 1: Osmanská říše, sultanát”, “Depot 2: Osmanská říše, sultanát”. In: F. HRADIL and J. MILITKÝ (eds.), *Peníze od Čertovy skály. Poklad raně novověkých mincí z Fryštáku – Horní Vsi*, Olomouc: 49, 65–66.

SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, A. 2023. “O monetach i medalach w czasach ostatnich Jagiellonów”. In: J. ZIĘTKIEWICZ-KOTZ, J. WOLAŃSKA, T. PIECH and M. KOŁPANOWICZ (eds.), *Obraz złotego wieku. Kultura wizualna w czasach ostatnich Jagiellonów. Wystawa w Zamku Królewskim na Wawelu, 15 września–14 grudnia 2023*, vol. I: *Eseje*, Kraków: 209–225.

SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, A. 2023. Noty katalogowe. In: T. PIECH, J. WOLAŃSKA and J. ZIĘTKIEWICZ-KOTZ (eds.), *Obraz złotego wieku. Kultura wizualna w czasach ostatnich Jagiellonów. Wystawa w Zamku Królewskim na Wawelu, 15 września–14 grudnia 2023*, t. II: *Katalog*, Kraków: 65–67, 370, 372, 376–377.

SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, A. 2023. “Początki medalierstwa i imitacje monet antycznych w renesansie”. In: M. BALISZEWSKI (ed.), *Przebudzeni. Ruiny antyku i narodziny włoskiego renesansu*, Warszawa: 52–57.

WOŹNIAK, M. 2022. “Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2021) / The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow (2021)”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 17: 285–295. DOI: 10.52800/ajst.1.17.k1

WOŹNIAK, M. together with BODZEK, J. 2022. “Father Franciszek Augustin and the Coin Finds”, *Folia Numismatica* 36 (2): 131–148.

WOŹNIAK, M. 2022. “Kałkowski i NVMMVS”, *Numizmatyk Krakowski* 5 (389): 113–130.

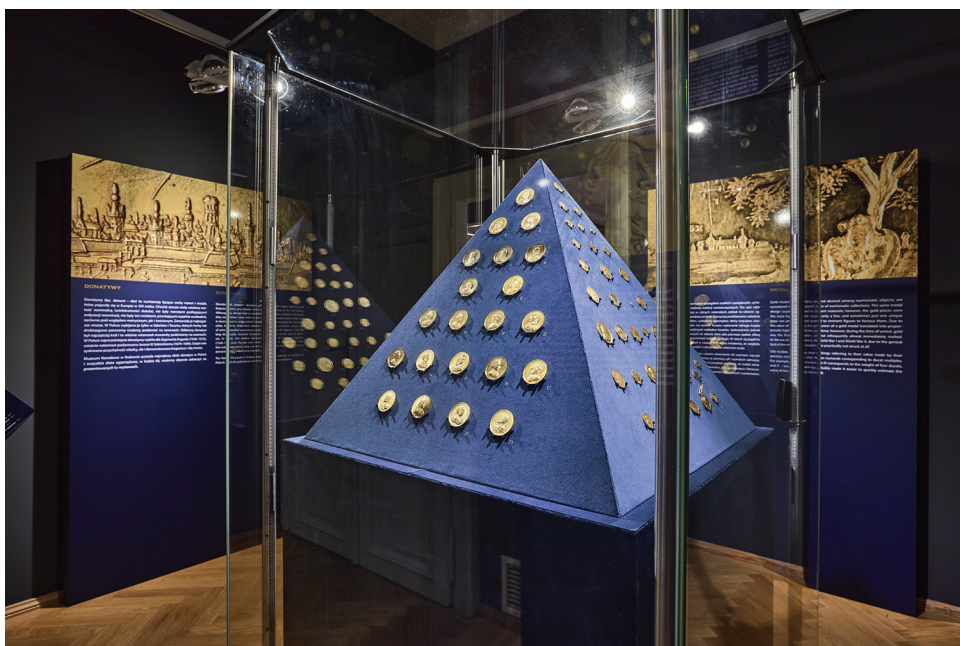
WOŹNIAK, M. 2022. “In memoriam”, *Numizmatyk Krakowski* 5 (389): 132–136.

ZAJĄC, B. 2022. [rev.] “SVITLANAA. BULATOVICH, EVGENIA F. REDINA, *Elektrovyvye monety Kizika v sobranii Odesskogo arkeologicheskogo muzeya NAN Ukrainy. Katalog / Electrum Coins of Cyzicus in the collection of the Odessa Archaeological Museum. Catalogue*, edited by M. MIELCZAREK and J. BODZEK, TEC, Odessa 2021”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 17: 272–276. DOI: 10.52800/ajst.1.17.r2

ZAJĄC, B. together with BODZEK, J. and JELLONEK, S. 2023. “Roman Provincial Coins from Balkan Mints found in Lesser Poland”. In: D. HAAS KIANIČKA (ed.), *Museion. Zborník Kremnického Múzea. Ročník 2. Štúdie z medzinárodnej konferencie Numismatica centroeuropaea IV, ktorá sa uskutočnila v Kremnici 23. – 26. septembra 2019*, Kremnica: 37–54.

Author’s address:

Mateusz Woźniak
Numismatic Cabinet
National Museum in Krakow
12 Piłsudskiego Street, 31-109 Krakow, Poland
mwozniak@mnk.pl

Figs. 1–2. Exhibition “Glitter of gold. From the Collection of the Numismatic Cabinet”.
Photo by Anna Olchawska, National Museum in Krakow

Il. 1–2. Wystawa „Blask złota. Z kolekcji Gabinetu Numizmatycznego”.
Fot. Anna Olchawska, Muzeum Narodowe w Krakowie